PROGRAM OBNOVY KRAJINY

Zápis k stretnutiu členov vodnej rady okresu Rožňava

Dokument:

Názov dokumentu	**zapisnica_1_RV**		
Poradové číslo	**1/2020**	Stav	**Zapísané**

Názov stretnutia:

Názov akcie	**1. Pracovné stretnutie členov vodnej rady okresu Rožňava**		
Dátum	27.2.2020	Čas	09:00-12:00
Miesto	Radnica, Námestie baníkov 16, 048 01 Rožňava		

Zoznam účastníkov:

Organizácia	**Pozvaní**	**Účastník**
ARR	Ing. Jaroslav Tešliar, CSc.	Ing. Jaroslav Tešliar, CSc.
KSK	PhDr. Ing. Marcela Jokeľová	PhDr. Ing. Marcela Jokeľová
KSK	Mgr. Nikola Kološová	Mgr. Nikola Kološová
Obec Brdárka	Jaroslav Hric Jančo	Jaroslav Hric Jančo
Obec Jablonov nad Turňou	Ing. Slavomír Zubriczky	Ing. Slavomír Zubriczky
Agros, s.r.o. Gemerská Panica	Štefan Zsóri	Štefan Zsóri
Podielnické družstvo Gočaltovo	Ing. Rastislav Bartoš	Ing. Rastislav Bartoš
Poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma	Zuzana Subovitsová	
Zabušé s.r.o.	Dušan Ondrejčík	Dušan Ondrejčík
OÚ Rožňava, odbor starostlivosti o ŽP	Ing. Stanislav Lukáč, CSc.	Ing. Stanislav Lukáč, CSc.
OÚ Rožňava, odbor starostlivosti o ŽP	Ing. Milan Timár	
OÚ Rožňava, odbor starostlivosti o ŽP	Bc. Mg. Marek Petro	Bc. Mg. Marek Petro
OÚ Rožňava, pozemkový a lesný odbor	Ing. Róbert Zdechovan, PhD.	
OÚ Rožňava, pozemkový a lesný odbor		Ing. Ľudmila Dovcová
Lesná, urbárna a pasienková spoločnosť, p.s. Gočaltovo	Ing. Ján Málik	
Lesná, urbárna a pasienková spoločnosť, p.s. Gočaltovo		Ján Gettler
EDELWEISS, s.r.o.	Ing. Jozef Kovalčík	

Lesné družstvo Slavošovce	Rudolf Pažitka	Rudolf Pažitka
Družstvo vlastníkov pozemkov, družstvo	Mgr. Jaroslav Figúr	Mgr. Jaroslav Figúr
Pozemkové spoločenstvo VLACHOVO	Štefan Bendík	Štefan Bendík

Materiál k stretnutiu:
Poznámkový blok členov vodnej rady

Program stretnutia:

Číslo	Popis bodu programu	Zodpovední
1.1	Otvorenie	Tešliar
1.2	Definovanie očakávaní členov vodnej rady	všetci
1.3	Spracovanie SWOT analýz	všetci

OTVORENIE:

- privítanie účastníkov - Ing. Jaroslav Tešliar, CSc., vyzdvihol ciele založenia vodných rád a to, aby časť eurofondov išla do regiónov a nie do sektorov cez ministerstvo
- cez fondy je možné získať prostriedky na opatrenia, ktoré vzídu z našich stretnutí (napr. Slavošovce)
- časový rámec – najneskôr do konca apríla by sme mali mať vygenerované základné opatrenia, ktoré by členovia rady chceli v regióne uskutočniť
- klimatická zmena, cirkulárna ekonomika
- predstavenie sa členov Vodnej rady v Rožňave

OČAKÁVANIA:

- ✓ vo vzťahu k procesu, čo budú prebiehať počas zasadnutia (stretnutia)
- ✓ vo vzťahu ku programu obnovy krajiny

Ing. Ľudmila Dovcová – MV SR, Okresný úrad, Pozemkový a lesný odbor

- usmernenie poľnohospodárov v dodržiavaní agrotechnických opatrení
- návrhy alebo postupy akým spôsobom je možné zadržiavať vodu v poľnohospodárstve
- šíriť väčšiu osvetu aj medzi bežnými ľuďmi a poľnohospodármi

Diskusia:

- šírenie osvety – aby účastníci Vodnej rady šírili ďalej medzi ľuďmi
- pozemkové úpravy neriešia, kde treba vybudovať vodozádržné opatrenia, problém vidí v legislatíve – celé to troskotá na verejnom obstarávaní a na procesoch čerpania
- upozornila na ťažko splniteľné podmienky čerpania fondov
- zákony sa tvoria podľa lobbystických skupín

Bc. Mgr. Marek Petro – MV SR, Okresný úrad, Odbor starostlivosti o ŽP

- konkrétne opatrenia na zachytenie vody v krajine (les, obce, poľnohospodárska pôda)
- obhliadky už zrealizovaných opatrení
- opatrenia na niekoľko rokov a vízia, čo by prinieslo zadržanie vody v krajine
- **aby z programu vyplynul tlak na štát na ochranu kvality vody v krajine**
- osveta v rómskych osadách skrz obce

Ing. Stanislav Lukáč, CSc. MV SR, Okresný úrad, Odbor starostlivosti o ŽP

- hlavne finančnú podporu na zavedenie opatrení
- *návrh technických riešení a ich realizáciu v teréne, zlepšenie životného prostredia a zníženie rizika povodní, pretože* voda steká rýchlo dole v tomto regióne, očakáva opatrenia, ktoré pomôžu tomuto stavu

Štefan Bendík – Pozemkové spoločenstvo Vlachovo

- začali spoluprácu s obcou a chce pokračovať v budovaní malých vodozádržných opatrení
- vybudovanie jedného až dvoch hrádzí na dvoch potokoch (Dolina a Kamenný Potok) – ochrana obce pred povodňami
- zrážky sú podľa neho čoraz intenzívnejšie, je ohrozená obec, potoky nebudú zvládať odviesť vodu, nad obcami by sa podľa neho mali vybudovať hrádze
- má dohodnuté stretnutia s projektantmi, rieši situáciu

Diskusia:

- mrzí ho, keď sa paušálne hovorí o ničení lesov
- len 10 percent smrekového lesa je živý les, všetka ťažba prebehla v rámci kôrovcovej kalamity
- holiny máme vysadené
- keď kôrovec napadne strom, strom do troch mesiacov umrie – nepočul o žiadnej debate v televízii, kde by sa o tejto veci hovorilo
- pokiaľ nevyjde adresná výzva, starosta je nečinný

Jaroslav Hric Jančo – obec Brdárka

- zadržanie vody v prírode, obnova hospodárenia na medziach
- projekty aj pre malé obce a organizácie *(Z*a celú éru projektov nemal prístup k fondom, lebo je z malej obce)

Mgr. Jaroslav Figúr – Družstvo vlastníkov pozemkov

- stromy umierajú veľmi skoro, očakáva odborné rady na vyriešenie tohto problému - bol by rád, keby program pomohol zadržať vodu
- na lesníctvo odborníci sú, len nedostávajú toľko priestoru v médiách ako ochranári – očakáva viac priestoru na ich vyjadrenia

Slavomír Zubriczky - obec Jablonov nad Turňou

- návrh riešení a postupov pre zadržiavanie dažďovej vody v intravilánoch obcí
- **vyhotovenie metodiky pre svojpomocné riešenia zachytávania dažďovej vody a ich následného využívania**
- určenie najviac ohrozených lokalít a predpokladaných nákladov na zavedenie týchto opatrení

Diskusia:

- lesníctvo na Slovensku – nevyhnutná zmena pozemkových úprav, na SVK podľa neho 12 až 15 percent pozemkov je majetkovo nevysporiadaných, treba si uvedomiť, že obec môže investovať len do vlastného majetku, platí to pre regionálny rozvoj, cyklochodníky atď.
- územné plány majú mať obce nad 2000 obyvateľov

Rudolf Pažitka – Lesné družstvo Slavošovce

- hovorí o lesných cestách (úsek cca 50 km) – je potrebné vyhlásiť stav ohrozenia, lesníctvo je poddimenzované
- nie je výskumný ústav, ktorý by sa zaoberal tým, aké porasty vysadiť, aby zadržiavali vodu – preto očakáva odborné rady
- nastaviť systém „čo ideme robiť"
- finančná výpomoc pri udržiavaní lesných ciest

Diskusia:

- spomína dve kalamity - Alžbeta a Žofia – zničené stromy

- má skúsenosti so stavaním hrádzok
- chýbajúci dialóg odborníkov - na SVK sú odborníci, ktorí sú vo vysokom dôchodkovom veku (napr. p. Mrenica)

Ing. Rastislav Bartoš – Podielnické družstvo Gočaltovo

- systémová spolupráca lesníkov, poľnohospodárov a samospráv
- aby si každý uvedomil, že voda je život

Ján Gettler

- pomoc pri obnove lesných porastov
- zadržať dažďovú vodu vodnými priehradkami, čistenie prameňov
- úprava ciest
- získať na tieto opatrenia financie
- vyzdvihol spoluprácu s obcou, poľovníkmi a družstvom (poľnohospodárskym)

Štefan Zsóri - Agros s.r.o. Gemerská Panica

- *zadržanie vody v prírode*
- výstavba malých vodných nádrží
- pastevný chov dobytku a prírode blízke hospodárenie s pôdou

Diskusia:

- Gemerská Panica, Bohúňovo, Čoltovo – štvorkolky – spôsobujú koľaje na poliach a pri daždi prudký prílev vody
- po daždi by sa nemalo zvážať drevo
- na školách treba začať osvetu
- málo čerpáme financie zo zdrojov EU
- pozemkové úpravy – treba myslieť na vytypovanie lokalít, kde treba urobiť vodozádržné opatrenia
- v Maďarsku je dedinský gazda a platí ho štát – chýba poradenstvo pri zadržiavaní vody v krajine

Dušan Ondrejčík – Zabušé s.r.o. Čierna Lehota

- zlepšenie prístupu obcí a lesných spoločenstiev zadržiavanie vodných zdrojov od prameňov, robiť malé zdrže, kaskády
- sťažuje sa na upchatú kanalizáciu – očakáva novú kanalizáciu, aby potoky neboli stokami
- motivovať ľudí k váženiu si vody

Diskusia:

- vybudovať ohrady okolo vodných zdrojov, zarybniť
- starostovia by sa mali podieľať na osvete (aj on kandidoval na starostu)
- žil v Tatrách, keď tam bola kalamita, odborníci varovali pred dôsledkami
- mrzí ho stav Štítnického potoka
- kvalitné drevo sa predávalo za lacný peniaz do zahraničia
- uvádza príklady zo zahraničia – podnikatelia zarobia peniaze, gro vrátia naspäť a opravujú si strediská
- na úseku v ich regióne 40 km bola úzka spolupráca – dnes nie sú tu starostovia, pritom obce boli v minulosti v symbióze

Diskusia

p. Tešliar

– verí, že ostatní sú ešte väčší optimisti ako on, treba vyvinúť tlak zdola, fundovane tlačiť na vyšších politikov, aby Štátne lesy sa nepozerali len na kubíky a aby boli rentabilní. Už sa prejavuje tlak zdola.

p. Pažitka

– sú kontrolovaní verejnou mienkou, štátom atď. Lesníctvo je poddimenzované.

p. Tešliar
- Váš región – sú tu klenoty, Gemer bol v minulosti za čias Rakúsko Uhorska – najpriemyselnejšia oblasť celého RU, tu sa generovali financie, na tomto dedičstve sa dá stavať, za stáročia intenzívneho využívania (Slavošovská papiareň – jedna z najstarších slovenských fabrík, funguje 200 rokov, priemysel tu zanechal aj negatívne stopy.) Aj tento pohľad je zaujímavý na Gemeri. Chyba je, že nevieme urobiť poriadok – Národný park – stanovenie kritérií – nemôžeme na jednej strane hovoriť o ochrane a na druhej nevieme niekoľko rokov prijať zonáciu TANAP-u. Stretávame sa síce kvôli riešeniu problémov s vodou, nie sú dobre rozdelené právomoci, kompetencie. Starostovia robia naozaj všetko, nebola dokončená decentralizácia, chaos pri spravovaní vecí verejných. Aby boli cesty, osvetlenie, všetko ide cez envirofond. Nízka spolupráca na linke lesníci, starostovia, farmári.

Odpadové hospodárstvo:
- v okrese je niekoľko firiem, v obciach sa pomerne dobre separuje odpad
- ak im ubudne objem komunálneho odpadu, mali by platiť menej, percentuálne je dané, tento rok mali 30, 20 percent. Za skládkovanie vyšla sadzba z 8 na 13 eur. Chceme dosiahnuť separovanie na 50 percent.

p. Lukáč
- platí paušálne na osobu – malo by sa to zmeniť, dotiahnuť do konca.

p. Bartoš
- zapojil sa do diskusie o zvážaní odpadu, odpad nevyrábať

p. Pažitka
- hovorí o probléme so skládkami, je ich tu veľa

ZHRNUTIE OČAKÁVANÍ:
1. Vyvinúť tlak na štát prostredníctvom POK na ochranu kvality vody v krajine.
2. Osveta na miestnej úrovni, vplyv na obyvateľov hlavne zo strany obcí.
3. Zlepšenie stavu lesných ciest, stavanie hrádzok, čistenie prameňov.
4. Posilnenie spolupráce medzi farmármi, verejnou správou, lesníkmi a poľnohospodármi.
5. Odborná pomoc pri realizácii vodozádržných opatrení a pri ochrane drevín.
6. Aby aj menšie obce dostali príležitosť získať finančné zdroje na obnovu krajiny.

SWOT ANALÝZA:
pozitívne/ negatívne oblasti regiónu (očakávania a príležitosti)

Slabé stránky
- chýbajúca osveta (aj) dopady na školy
- chýbajúci dialóg odborníkov
- slabá kvalita dreva
- silná byrokracia
- slabá spolupráca obcí, lesníkov a farmárov
- nedostatočné čistenie odpadových vôd
- ohrozené vodné zdroje
- necitlivé hospodárenie v lese a na poli
- chýbajúce poradenstvo pri zadržiavaní dažďovej vody
- čierne skládky
- chýbajú územné plány
- znižovanie počtu obyvateľov
- problémy s neprispôsobivými

Silné stránky

- príroda na Gemeri v podobe národných parkov, jaskyne – sú cenné klenoty regiónu, ktoré priťahujú turistov, prílev turistov by mohol pokračovať
- bohatá história priemyslu
- kompostoviská, separovanie bioodpadu, zberné dvory
- dobrá odborná štátna správa
- pravidelné (ročné) čistenie toku (Domica)

Príležitosti

- pozemkové úpravy – vytipovať, kde zaviesť vodozádržné opatrenia
- nízke čerpanie fondov EÚ
- motivovať ľudí separovať odpad
- starať sa o vodné toky a o ŽP
- odpad triediť a vážiť, zaviesť polopodzemné kontajnery
- úprava legislatívy o regulatívy v súvislosti s vodozádržnými opatreniami
- rozvoj turizmu

Ohrozenia

- klesá počet obyvateľov
- prudko rastie počet Rómov – neriešená sociálna situácia
- zlá legislatíva – pozemkové úpravy
- zdĺhavé verejné obstarávania

Termín ďalšieho stretnutia:

Rožňava, 19.3.2020, o 09:00 hod, pozvánka bude zaslaná mailom.

Zápis:

	Organizácia	**Meno**	**Dátum**	**Podpis**
Vypracovala	Úrad KSK	Nikola Kološová	27.2.2020	